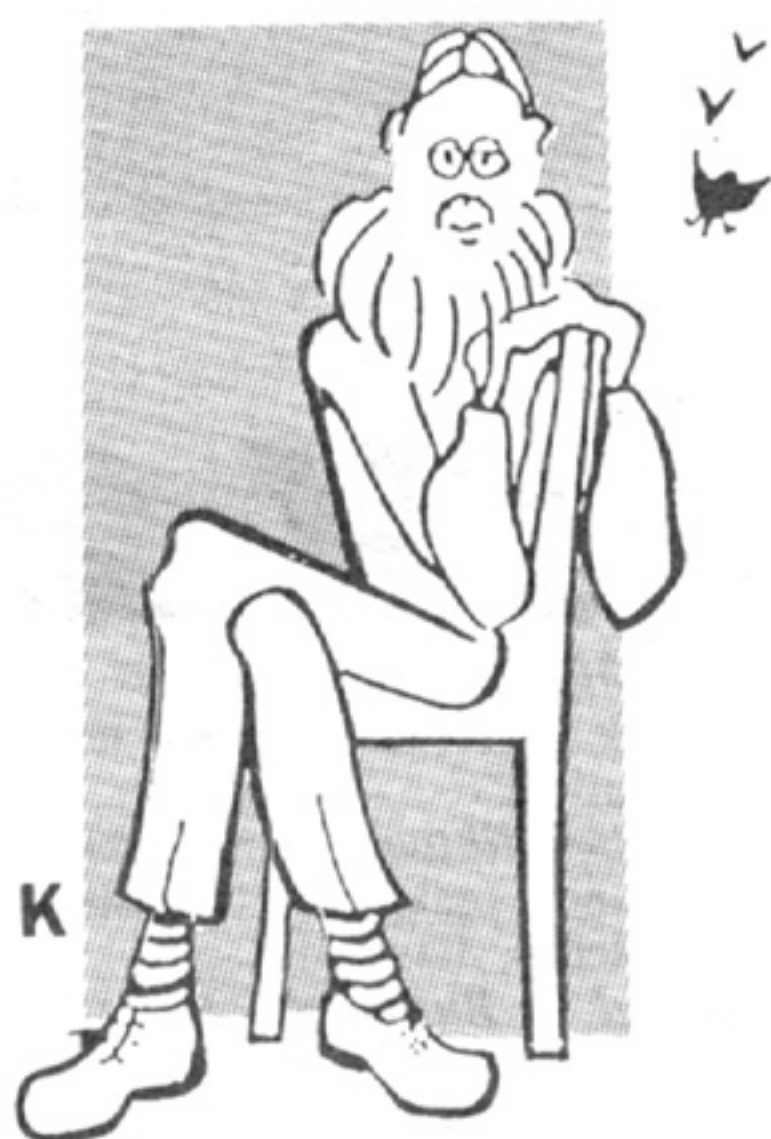

Aleksis K

Näköistä

Kaapissani on kaksi maljakkoa, jotka vierekkäin aseteltuina ovat kuin ilmetty Paasikiven monumentti.

Raviradalla satuin tässä taannoin näkemään hevosen, joka minusta näytti täsmälleen samantyyppiseltä kuin Mannerheimin ratsastajapatsaan hevonen.

Viime kesänä maalla, kun naapurin huussin ovi oli auki, huomasin ohi kulkiessani vahingossa hahmon, joka epäilyttävästi muistutti sekä Kyösti Kallion että Aleksis Kiven patsaita.

Saunarannassa taas jököttää pari kivenmurikkaa, joihin aina lyö uudessa varpaansa. Niiden esikuvasta ei voi erehtyä: Mika Waltarin muistomerkkihän siinä, vieläpä niin tiukasti maaperässä, ettei lähde irti rautakangellakaan.

Tällaiset elämykset panevat miettimään taiteen syvintä olemusta. Onko jokin taideteos kopioitu toisesta vai päinvastoin? Onko ylipäänsä mitään uutta muotoa auringon alla? Mikä merkitys on näköistaiteella, kun myös ei-näköistaide on jonkin näköistä?

Näistä nimenomaisista esimerkeistä jokainen on saanut minut ajattelemaan sitä monitasoista symboliikkaa ja visuaalista estetiikkaa, joka niihin kätkeytyy.

Kun jysäytän varpaani saunarannan Waltari-monumenttiin, tulen useinkin kironneeksi kiveä kuin Aug. Ahlqvist. Mieleeni nousee väistämättömästi myös Kyösti Kallio, koska usein pohdin pitkään saunan porstuassa, mahtavatko ne murikat olla kiinni kalliossa, kun ovat niin lujassa, ja mitä

tekisi kunnon talonpoika tässä tilanteessa.

Silloin, kun näin siellä naapurin huussissa istuvan hahmon, muistan välähdyksenomaisesti ajatelleeni, että kaptah vain, siinä olisi monumenttia Mika Waltarille. Hänhän itse oli sitä mieltä, että jos hänelle joskus jokin muistomerkki rakennetaan, olkoon se pisuaari.

Raviradalla laukannut Mannerheimin hevonen puolestaan johdatti ajatukset sekä Ahti Karjalaiseen että Mauno Koivistoon, koska Karjalainen taisi joskus yrittää presidentiksi mustana hevosena, mutta Koivisto voitti silti.

Paasikivi-monumentin näköiset maljakot nähdessäni en koskaan voi välttyä mielikuvalta, että siinäpä on kaksi harvinaisen rumaa maljakkoa, jokohan ne pitäisi viedä divariin. Kumminkaan en sitä tee, koska haaveilen, että hyvin pienellä muotoilulla onnistun niistä vielä tekemään Rytin ja Relanderin kaksoispatsaan tai vaihtoehtoisesti Paavo Väyrysen monumentin. Relander, Ryti, Paasikivi ja Väyrynenhän loppujen lopuksi muistuttavat kaikki toinen toisiaan enemmän kuin Paasikivi ja Paasikiven patsas.

Kuten huomataan, taide ei ole yksiselitteistä, eikä sitä voi koskaan kaikille mieliksi selittää. Taiteen kokeminen asuu kunkin kokijan sisikunnassa. Eli "Ei sitä tarvitse ymmärtää, taide on katsojan silmissä", kuten muistaakseni Ståhlberg sanoi Svinhufvudille Holkerin ristiäisissä.